

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อการวิเคราะห์การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำถามในการวิจัย

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการ
บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอน หรือไม่ อย่างไร

กลุ่มศึกษา

กลุ่มศึกษา คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ปีการศึกษา 2553 จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 241 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำจดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู จากสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ถึงหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มาประชุมสัมมนา ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวันเสาร์ ที่ 24 กรกฎาคม 2553 ตอบแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และเขียนรายงานผล สรุปผล และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

1. นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 241 คนส่งคืนแบบสอบถาม 219 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.87
2. นักศึกษาฯ ส่วนใหญ่มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนโดย
 - 2.1 นักศึกษาฯ ร้อยละ 91.32 มีการประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นโปรแกรมสำนักงาน ในการวางแผนการเรียนการสอน และนักศึกษาฯ ร้อยละ 72.15 ใช้ในการประเมินผลการเรียนการสอน
 - 2.2 นักศึกษาฯ ร้อยละ 86.30 มีการประยุกต์ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ ในการวางแผนการเรียนการสอน และนักศึกษาฯ ร้อยละ 74.89 ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน
 - 2.3 นักศึกษาฯ ร้อยละ 82.19 มีการประยุกต์ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้ World Wide Web ในการวางแผนการเรียนการสอน และนักศึกษาฯ ร้อยละ 54.34 ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน
3. นักศึกษาฯ ที่ไม่มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน ร้อยละ 48.86 มีความเห็นว่า การประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นบทเรียนสำเร็จรูป มีความสำคัญ และนักศึกษาฯ ร้อยละ 46.12 เห็นว่าการประยุกต์ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารมีความสำคัญ
4. นักศึกษาฯ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.56) มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับปานกลาง

5. ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน ของนักศึกษาฯ คือ สภาพชั้นเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน (ร้อยละ 51.60) และ โรงเรียนขาดความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ร้อยละ 44.75)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สรุปได้ว่า นักศึกษาฯ ส่วนใหญ่มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน อาจอภิปรายผลดังนี้

1. นักศึกษาฯ ร้อยละ 91.32 มีการประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นโปรแกรมสำนักงานในการวางแผนการเรียนการสอน และร้อยละ 72.15 ใช้ในการประเมินผลการเรียนการสอนอาจเป็นเพราะโปรแกรมสำนักงานเป็นโปรแกรมที่นักศึกษามีความรู้และมีทักษะเกี่ยวกับการใช้งาน เช่น การใช้เพื่อพิมพ์งาน จัดทำสื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน สอดคล้องกับ แสงจันทร์ เกษากิจ (2542), มานะ จิรพรสวัสดิ์ (2542), วีระชาติ บุญหนัก (2547) และ ฉัฐนันท์ ป้อมวัน (2550) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการใช้โปรแกรมสำนักงานในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ผลิตสื่อการเรียน จัดทำเอกสารประกอบการสอน เช่น ใบงาน แบบฝึกหัด และการจัดการฐานข้อมูล-สืบค้นในการเตรียมการสอน ส่วนการใช้โปรแกรมสำนักงานในการประเมินผลการเรียนการสอนนั้นอาจเป็นเพราะนักศึกษาฯ เห็นว่าเป็นโปรแกรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้วิเคราะห์ข้อมูลได้ง่าย รวดเร็ว และได้ผลที่แม่นยำ สอดคล้องกับ เสรณี มรกตคันโธ (2550) ที่กล่าวว่าครูผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการคำนวณผลการเรียน เพื่อประเมินผลผู้เรียน และทำให้ผู้สอนสามารถนำเสนอข้อมูลได้สะดวกรวดเร็วและมีความแม่นยำ เช่นเดียวกับ สาวิกา จันทร์หอม (2550) ที่เห็นว่าครูผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่เป็นโปรแกรมสำนักงานมาช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมคะแนนและการคำนวณเกรด

2. นักศึกษาฯ ร้อยละ 86.30 มีการประยุกต์ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ในการวางแผนการเรียนการสอน และร้อยละ 74.89 ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน อาจเป็นเพราะ

2.1 เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นในการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หากขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ ก็ไม่สามารถใช้โปรแกรมสำนักงาน หรือการใช้งานระบบเครือข่าย World Wide Web ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ว่า เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหลักที่สำคัญสำหรับผู้สอนเพื่อเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ช่วยให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย นอกจากนี้ สาวิกา จันทรหอม (2550) และ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ยังได้กล่าวว่า การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยให้การจัดการเรียนการสอน จัดทำเอกสารประกอบการสอน และการจัดแผนการเรียนรู้มีความสะดวกรวดเร็ว

2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกในการวางแผนการเรียนการสอนและการดำเนินการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Becta (2003) และ กิดานันท์ มลิทอง (2548, หน้า 11-13) ที่กล่าวว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดเก็บ การจัดการ และการเผยแพร่ข้อมูลมีความถูกต้องแม่นยำ รวดเร็ว

3. นักศึกษาฯ ร้อยละ 82.19 มีการประยุกต์ใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้ World Wide Web ในการวางแผนการเรียนการสอน และร้อยละ 54.34 ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน ทั้งนี้ นักศึกษาฯ อาจใช้ World Wide Web ในการสืบค้นข้อมูล และการโอนถ่ายไฟล์ข้อมูล (File Transfer) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2547) และ วศิน เพิ่มทรัพย์ และ วิโรจน์ ชัยมูล (2548) ที่กล่าวว่า การใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ช่วยให้การสืบค้นหาข้อมูล การจัดเก็บรวบรวมบันทึก ประมวลผล การรับส่งและการนำเสนอข้อมูล รวมถึงการแลกเปลี่ยนสารสนเทศ มีประสิทธิภาพ

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล คือนักศึกษาฯ ที่ไม่มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความเห็นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาทิ บทเรียนสำเร็จรูป (Self-instruction) และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่มีความสำคัญ แสดงว่า แนวโน้มในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาฯ อาจเพิ่มขึ้น

4. นักศึกษาฯ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.56) มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนระดับปานกลาง อาจมีสาเหตุมาจากปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาฯ ส่วนใหญ่ตอบในแบบสอบถาม คือ นักศึกษาฯ ร้อยละ 51.60 เห็นว่า สภาพชั้นเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน และร้อยละ 44.75 เห็นว่า โรงเรียนขาดความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ อาจไม่ใช่สาเหตุจากการขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการเรียนการสอน เพราะมีนักศึกษาฯ เพียงร้อยละ 18.26 เท่านั้นที่ปัญหาและอุปสรรคข้อนี้

ข้อเสนอแนะ

1. สถานศึกษาควรมีนโยบายส่งเสริมให้มีการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการเรียนการสอนโดยจัดห้องเรียนให้มีความพร้อมสำหรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. งบประมาณรายวิชา 100300 สื่อการเรียนการสอน สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนตามสภาพชั้นเรียนและบริบทต่างๆ ของโรงเรียน
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนที่มีบริบทแตกต่างกัน